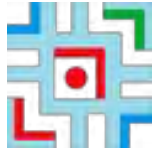

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ АГРАРНИХ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ ЗЕМЛЕКОРИСТУВАННЯ**

**ФОРМУВАННЯ СТАЛОГО
ЗЕМЛЕКОРИСТУВАННЯ:
ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ**

**Матеріали II Міжнародної
науково-практичної конференції**

11-12 листопада 2021 року

Київ 2021

соціальних інтересів землевласників та власників лінійних об'єктів транспортної інфраструктури на відповідних територіальних одиницях.

Список використаних джерел

1. Земельний кодекс України: Закон України від 25 жовтня 2001 року № 2768-III // Законодавство України / ВР України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2768-14> (дата звернення 20.04.2018).

2. Шапоренко О.І. Управління станом і використання сільськогосподарських земель у регіоні. Донецьк: Норд Прес, Дон ДУУ. 2004. 503 с.

3. Новаковська І.О., Іщенко Н.Ф., Стецюк М.П. Еколого-економічні засади землекористування автомобільного транспорту та дорожнього господарства. Монографія. К.: НАУ, 2020. с. 232.

4. Великий тлумачний словник сучасної української мови. Київ: Перун, 2001. 1426 с.

Малашевський М.А.

к.т.н., доц.

Інститут землекористування НААН України

м. Київ, Україна

Малашевська О.А.

к.е.н.

Національний університет біоресурсів і природокористування України

м. Київ, Україна

МЕТОДИКА КОНСОЛІДАЦІЇ ЗЕМЕЛЬНИХ МАСИВІВ, ЯКІ ЗАЗНАЛИ НАСЛІДКІВ ЗАЛІСНЕННЯ

Консолідація земель займає важливе місце при досягненні сталого розвитку регіонів [1, 2]. Для країн Східної Європи консолідація земель трансформується від цілей сільського господарства до формування природоохоронних, інфраструктурних об'єктів, в сучасних умовах України має перспективи застосування для цілей просторової оптимізації землекористування різного призначення [3].

Розглядається проведення консолідації земель в умовах часткового природного заліснення масивів сільськогосподарських земель. Мова йде про оптимізацію використання земель, на яких, зважаючи на те, що вони межують із лісами або залісненими ділянками є закинутими або тривалий час не використовувалися, відбулося заліснення. Такі процеси є однією із важливих проблем, які негативно впливають на ефективність сільськогосподарської діяльності [4], спричиняють додаткові витрати для

приведення земельних ділянок у стан, придатний для сільськогосподарської діяльності. Для землекористувачів, які зазнали природного заліснення, підіймається питання оцінки продуктивності лісових насаджень [5], доцільності зміни виду використання таких земель, включення їх до земель лісового фонду [6]. Лісова консолідація направлена на вирішення проблеми фрагментації приватних лісів [7-9], лісова консолідація із залученням молодих лісів не розглядається.

Запропоновано залучити механізми обміну земель [10]. Робоча гіпотеза полягає в тому, що шляхом перерозподілу земель при консолідації земель можливо вирішити комплексно наступні питання: 1) оптимізації розмірів та розміщення земельних ділянок сільськогосподарського призначення, 2) збереження заліснених земельних ділянок та включення їх до земель лісового фонду.

До проекту пропонується залучити землі резерву, крім того, як основне рішення пропонується залучити землі «не витребуваних паїв» та «відмерлої спадщини».

Випадки природного заліснення досить поширені для України. За експертними даними в Україні є від 300 до 500 тисяч гектарів молодих лісів [11].

Дослідження проводилося на території регіонального ландшафтного парку «Міжрічинський», проект консолідації земель реалізовано на території площею 6908450 м², яка розміщена у межах господарської зони, на північному сході.

Проектна територія складається із 415 земельних ділянок, сформованих у процесі приватизації колективного сільськогосподарського підприємства. Десять земельних ділянок є землями запасу – землями, які при приватизації були залишені у державній власності. Решта земельних ділянок середньою площею від 4371 м² до 19777 м² передавалися у приватну власність. На даний час ці земельні ділянки покриті молодим лісом, переважно соснами, не обробляються.

Вирішити проблему природного заліснення сільськогосподарських земель можливо декількома принциповими способами (рис. 1).

Проект консолідації земель реалізовано на прикладі двох масивів у Чернігівській області. Основними результатами є покращення конфігурації та розміщення земельних ділянок сільськогосподарського призначення, оптимізація розміщення польових доріг та зменшення їх протяжності на 2 410 м. До лісового фонду включено заліснені сільськогосподарські землі загальною площею 2 470 222 м².

Рис. 1. Принципові підходи до вирішення проблеми природного заліснення сільськогосподарських земель

Список використаних джерел

1. Giovarelli R., Bledsoe D. Land Reform in Eastern Europe - Western CIS, Transcaucuses, Balkans, and EU Accession Countries. URL: <http://www.fao.org/3/a-ad878e.pdf>. (дата звернення: 01.10.2001).
2. Vitikainen, A. An Overview of Land Consolidation in Europe. Nordic Journal of Surveying and Real Estate Research. 2014. № 1(1). P. 25-44.
3. Malashevskiy M., Palamar A., Malanchuk M., Bugaienko O. The possibilities of sustainable land use formation in Ukraine. Geodesy and Cartography. 2020. № 46 (2). P. 83–88.
4. Gniadek J., Pijanowski J.M., Śmigielski M. Impact of the forest succession on efficiency of the arable land production. Journal of Water and Land Development. 2017. No. 34. P. 131–138.
5. Liepins K., Lazdiņš A., Lazdina D., Daugaviete M., Mieziņa O. (2008). Naturally afforested agricultural lands in Latvia - Assessment of available timber resources and potential productivity: Conference Proceedings of 7th International Conference on Environmental Engineering, ICEE 2008.
6. Cukor J., Vacek Z., Linda R., Sharma R., Vacek S. Afforested farmland vs. forestland: Effects of bark stripping by *Cervus elaphus* and climate on production potential and structure of *Picea abies* forests. PLOS ONE. 2019. Vol. 14. DOI: <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0221082>.
7. Kies U., Peter, A. Forest land consolidation of community forests in North Rhine-Westphalia. Readjustment of property as a solution for land

fragmentation and inactive small-scale private forest owners in Germany. SIMWOOD (2013-2017). Sustainable innovation and mobilisation of wood resources in Europe. 2017. DOI: <https://doi.org/10.13140/RG.2.2.34389.99047>.

8. Kolis K. Jointly Owned Forests and Forest Land Consolidation – Increasing the Stand Size in Fragmented Areas. *Nordic Journal of Surveying and Real Estate Research (NJSR)*. 2016. № 11 (1). P. 7-17.

9. Kurttila M., Uuttera J., Mykrä S., Kurki S., Pukkala T. Decreasing the fragmentation of old forests in landscapes involving multiple ownership in Finland: economic, social and ecological consequences. *Forest Ecology and Management*. 2002. № 166. P. 69-84.

10. Malashevskiy M., Palamar A., Malanchuk M., Bugaienko O., Tarnopolsky E. The Opportunities for use the peer land exchange during land management in Ukraine. *Geodesy and Cartography*. 2018. № 42 (4). P. 129–133.

11. Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України. Самосійні ліси можуть збільшити лісистість України на 300 000 га. URL:<https://mepr.gov.ua/news/37489.html> (дата звернення: 02.06.2021).

Новаковська І.О.

д.е.н., доц., чл.-кор. НААН

*Національний університет біоресурсів і природокористування України
м. Київ, Україна*

Бова Д.В.

студент 1 курсу магістратури

*Національний університет біоресурсів і природокористування України
м. Київ, Україна*

МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ОПТИМІЗАЦІЇ СПІВВІДНОШЕННЯ ЗЕМЕЛЬНИХ УГІДЬ У КОНТЕКСТІ РОЗВИТКУ СТАЛОГО ЗЕМЛЕКОРИСТУВАННЯ

У зв'язку з зростанням потреб населення у продовольстві дотримання принципу пріоритету сільськогосподарського землекористування і надалі вважатиметься найголовнішою умовою при перерозподілі земельного фонду. Одним з найважливіших об'єктів біосфери, як відомо, є ґрунтовий покрив. Спільно з рослинним покривом він становить ґрунтово-біологічну екосистему. Саме вона забезпечує потреби людини в продовольстві і сировині біологічного походження. Пристосування територій для різних виробничих потреб (створення антропогенних ландшафтів) обумовлює зменшення стабільності і погіршення здатності даної екосистеми до саморегуляції. У зв'язку з вказаним, використання і відтворення ґрунтової